

Peder Sahlin
peder_sahlin@hotmail.com

Saksbehandler, innvalgstelefon
David Larsen, 62 55 11 71 (telefontid kl. 12-14)

Behandling av anmodning om lovlighetskontroll i sak om byplanen i Lillehammer kommune

Vi viser til din henvendelse i brev 6. juni 2020. Der ber du og naboer og styret i Hammerseng 1 borettslag om at Fylkesmannen utfører lovlighetskontroll av Lillehammer kommunes vedtak i sak hvor byplanen ble behandlet. Vedtaket gjelder regulering av Hammersengområdet og ble fattet i kommunestyremøtet 26. mars 2020.

Videre viser vi til innhentet uttalelse om saken fra Lillehammer kommune i brev 19. august 2020.

Fylkesmannens kompetanse

Hvis særlige grunner tilsier det, kan departementet av eget tiltak kontrollere om et vedtak er lovlig, jf. kommuneloven¹ (kompl.) § 27-1 andre ledd. Denne kompetansen er delegert fra departementet til fylkesmennene.²

Fylkesmannens vurdering

Dersom tre eller flere medlemmer av kommunestyret sammen krever at Fylkesmannen kontrollerer om et vedtak er lovlig, plikter Fylkesmannen å foreta lovlighetskontroll, jf. kompl. § 27-1 første ledd første punktum. Slikt krav er ikke fremmet i saken.

Som nevnt kan Fylkesmannen imidlertid av eget tiltak kontrollere om et vedtak er lovlig, dersom det er «særlig grunner» for å gjøre dette, jf. kompl. § 27-1 andre ledd.

Innføringen av kravet om særlige grunner gjennom ny kommunelov i 2018, er ikke ment som en innstramming i forhold til forrige kommunelov. Bakgrunnen for kravet er at loven skal gi uttrykk for praksisen ved forrige kommunelov.³ Praksisen er at det er høy terskel for å ta opp vedtak til lovlighetskontroll av eget tiltak.

¹ Lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018 nr. 83.

² Jf. kapittel X i forskrift om delegering av myndighet etter kommuneloven, inndelingslova og forvaltningsloven, av 30. august 2019 nr. 1096.

³ Jf. Prp.46 L (2017-2018) side 414.

Lovens forarbeider gir en nærmere beskrivelse av regelen og hvilke vurderingsmomenter den legger opp til. Fra forarbeidene siteres følgende:

«Bestemmelsen er ment som en sikkerhetsventil, og om det hefter en usikkerhet om vedtakets gyldighet bør i stor grad være avgjørende for om departementet skal ta saken opp til behandling. I tillegg vil andre momenter som blant annet vedtakets karakter, sakens viktighet, hvem som eventuelt ber om lovlighetskontroll og tidsaspektet være med på å avgjøre om departementet skal iverksette lovlighetskontroll av eget tiltak. Det kan for eksempel være aktuelt å ta opp et vedtak til lovlighetskontroll i tilfeller hvor saken har skapt mye spenning internt i kommunen eller fylkeskommunen, og hvor lovlighetskontroll kan bidra til å skape ro i saken. Lovlighetskontroll kan da avklare den eventuelle uklarheten om vedtaket er lovlig eller ikke.»

Sentralt for Fylkesmannens vurdering er dermed om det er klare indikasjoner på feil av en slik art og alvorlighet at vedtaket ikke er lovlig.

I kommunestyremøtet om behandling av byplanen ble det blant annet tatt stilling til om et uteområde ved Hammerseng Terrasse skulle reguleres til boligformål eller grøntområde. Hvordan dette området skal utnyttes har vært diskutert over lengre tid. I etterkant av kommunestyremøtet har media omtalt problemstillingen om feil stemmegivning ved behandlingen av spørsmålet.⁴ Gjennom kommunestyrets vedtak 26. mars 2020 ble det avgjort at området skal reguleres boligformål.

Engasjementet rundt spørsmålet om hvordan det aktuelle arealet skal utnyttes, tilsier at saken er viktig for flere. Videre kan medieomtalen om mulig feil ved avstemningen, bidra til usikkerhet om avgjørelsen ble fattet på riktig måte. Disse omstendighetene taler for at Fylkesmannen av eget tiltak utfører lovlighetskontroll.

På den annen side har Fylkesmannen inntrykk av at avstemningen (voteringen) har gått grundig for seg, til tross for at kommunestyremøtet ble avholdt over internett. Avstemningen ble gjennomført tre ganger av hensyn til å unngå misforståelser og sikre korrekt stemmegivning. Det er ikke tvil om at stemmene som faktisk ble avgitt viser et flertall for vedtaket som ble fattet.

De nevnte forholdene tilsier at eventuell feilaktig stemmeavgivning, ikke skyldes prosessen eller andre forhold som har betydning for den juridiske gyldigheten av vedtaket. Ut fra dette vil en lovlighetskontroll være lite egnet til å skape ro i saken. Ut fra en samlet vurdering mener Fylkesmannen det ikke er tilstrekkelig indikasjoner på feil av en slik art og alvorlighet at det aktuelle vedtaket er ulovlig.

Med avgjørende vekt på det ikke er tilstrekkelig usikkerhet rundt vedtakets gyldighet, konkluderer Fylkesmannen med at det ikke er «særlig grunner» til å kontrollere lovligheten av kommunestyrets vedtak 26. mars 2020. Fylkesmannen kommer derfor ikke av eget tiltak til å utføre lovlighetskontroll.

Fylkesmannens avgjørelse er ikke et enkeltvedtak og kan derfor ikke påklages, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 3.

⁴ Se artikkel i Gudbrandsdølen Dagningen 4. april 2020.

Med hilsen

Jo Bjørner Haugen (e.f.)
avdelingsdirektør

David Larsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Lillehammer kommune Postboks 986 2626 LILLEHAMMER